

adres
Polanica Łobż

242
dimans...

brak sej.

ppr. SMAGA Krystyna
ps "Lioiko"

2387/usk

№ 2387/1880

Zawarosci teezki:

SMAGA Krystyna

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa —

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

✓ K.B., S. 1-6

II. Materiały uzupełniające relację —

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne... —

IV. Korespondencja ✓ K-1, S. 1

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓ 1

VI. Fotografie —

i/3 - Same materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora.
Ankieta z r. 1967. Druk /okr. orgg. K-3, s. 1-6.

5/31

57

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Warszawa, dnia .....1967r.

11/10/22

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznaną, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone.

Z góry dziękuję za współpracę.

- Po demobilizacji osiedliłaś się: / odpowiednie podkreśl /
 w mieście stołecznym,
 w mieście wojewódzkim,
w mieście powiatowym,
 w małym miasteczku,
 na wsi,
 w osiedlu.

Dłaczego:

Pracowałam w Inspektoracie szkolnym, w charakterze powiatowej kustoszki i powiecie limanowskim woj. krakowskie.

- Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu:

14 roku 1945 1 lipca zostałam wydelegowana przez Inspektorat szkoły w Limanowej na kurs kustoszki wychowawcy przedobrotkowego do Krakowa. Do roku 1947 pracowałam w Limanowej organizując przedszkola w tym powiecie. Następnie pracowałam zawodowo w oddziałach czołkowej, a zostałam sama bo mój były mąż wyjechał w Niemcy, a rodziców straciłam, więc zostałam sama, z najmłodszym dzieckiem (sada teta) w ciężkich warunkach materialnych i małym striczym.

Od 1947 do 1950 r. pracowałam w liceum dla wychowawczyń przedobrotkowych charakteru męskiego i metodyki pomocy niepełnym i chorym, sporobem zespołowym, budowałam i zorganizowałam ćwiczenia do prowadzenia zajęć pokazowych. W tym czasie wykonałam wiele do roboty, ten etap, że nie odczuwam mojego wpięcia. Przeniósłam się w 1950 r. do Białki z drogi, pracowałam w Chocimówce, następnie wyjechałam do Polanicy na leczenie serca. Tu zostałam w 1958 r. poddana usz operacji serca, po której do dziś nie czuję moim sercem i walidacją w pracy nie pat elatu w szkolnictwie.

BRUKO N. 8. 11. 54. 2707 67. OXII-7464. 15. 08. 67.

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci : rodzina,
przyjaciele,
państwo,
społeczeństwo,
instytucje społeczne,
radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:
tak,
nie.
Jeżeli tak , to dlaczego uważałaś to za konieczne:

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztalcanie się:
- już w roku 1945, *Matka i córka*
- kilka lat później, /kiedy/
- kilkanaście lat później,
- wcale nie uczyłaś się,

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:
- ukończyłaś szkołę podstawową,
- " " zawodową,
- " " . średnią ogólnokształcącą, *szkoła wojny 1936*
- " " " zawodową,
- wyższą.

7. Co zdecydowało o takim wyborze:

Jeżeli ~~przerwałaś naukę~~, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończyłaś:

8. Podaj zawód , w jakim pracujesz: *szkolniczo*

a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo : *rente 870 + plus pobory 59/10*

b/ Jakie posiadasz mieszkanie: *średnie Matulki*

c/ Czy posiadasz: Telefon,
radio,
telewizor,
adapter,
pralkę,
lodówkę,
odkurzacz,
inne;

Coska trzejszki la mala dose mianowena jego dzieci do sukcesu
 Kal w tubernacie, potnego rasu powiodała się jest uzduiną
 a nie maucha do tego ekieci. Tak w, dzieci w tym zalamato
 tem ziecej, ze mochu przeszywala maza choroba, a sama rozwinie
 mogla tawerye z polaczeniem lekarza byla na wybrzezu.
 2000 tu x hr. dla przycygnięć i zagelus mimo ze jest zolowa, brak
 9. Czy lubisz swoją pracę: tak. nie. *ja ja odbieram, mam wielki ial*
i pruscji do prof. Kosmka 13/3

Dlaczego tak jest?

*Starym nauczam się do swojej pracy i ogolnie
 jestem lubiane przez dzieci.*

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem:

- ułatwił Ci - załatwianie spraw osobistych w urzędach, nie
- otrzymanie pracy, - nie *nie dostałem bez pracy*
- dostanie się do szkoły,
- otrzymanie mieszkania,
- awans w pracy, nie *wyrosni mi za pracy w domu ma P.C.V.*
- nie miał żadnego wpływu, *starym medial i legitymacji*
- utrudniał,
- nie przyznawałaś się do tego.

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź:

*nie umiem wykorzystać dla spraw osobistych. —
 moich obywateli z zastug i obywateli partypaulni,
 zrosaty na naszym terenie wstankowic z B.O.V. du
 sa mochu lekcewarcom a zastug i obywateli
 okupacji sa jedyne powodami do homizacych
 a nawet zlodowic słow pod naszym adresem —*

11. Czy służba wojskowa wyrobiła w Tobie:

- poczucie własnej godności: Tak. nie.
- odwagę: tak. nie.
- wytrwałość w dążeniu do celu: tak. nie.

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami:

*Do uroczenia, koski mimo trzejszki warunkow material
 murk i zrynowanego zdrowia i partypaulni, sama wypho
 wyprataim chiecko traujira zaxualowo i spolecznie.
 dostawitaim sobie za dolnego zypin. praca i obywateli
 i to droga krosytkam trawdo do obywateli sil —
 to obywateli emili zaxano' nunc do Himiki wprost
 z placowki ale niestety woteras moze chiecko okropelono
 i smial kto zaxir sie jej wyphowaciuem, tak na serio
 i mał wielki ial sama do siebie ze malicato pakly
 wznie podejsci do spraw osobistych i wspanialy idealy*

12. Czy jesteś zadowolona ze swych osiągnięć: - osobistych tak, nie.
 - zawodowych tak, nie.
 - społecznych tak, nie.
 - naukowych tak, nie.
 - małżeńskich tak, nie.
 - towarzyskich tak, nie.

13. Czy utrzymujesz więź z kombatantkami :
Tak, nie.

Dlaczego:

✓ Jestem w kontakcie z Bownik, jedynie dla własnej satysfakcji.

14. Opisz swoje osiągnięcia w pracy:

✓ 1) Rozbudowałam sposobem gospodarczym Czerwonołę, do odbywania zajęć praktycznych dla wychowawczyń przedszkola w Tomaszowie Maz. - Przeprowadziłam również Kapatelny również sposobem gospodarczym, w roku 1954 państwowe przedszkole w Polanicy - Zdrój.

15. Napisz, kiedy wyszłaś za mąż, czy małżeństwo jest udane, ile masz dzieci, w jakim wieku:

✓ Formalnie ślub nie brałam, ponieważ obydwoje pracowaliśmy w partyzantce, posiadaliśmy jedynie dowody fikcyjne jak wszyscy emigranci partyzantki. Córki mam jedną lecz obecnie lat 21.

16. Podaj, gdzie uczą się / uczyły się / Twoje dzieci:

✓ Mój córka była uczennicą liceum pedagogicznego w Łukowie (str. kartki), ponieważ w tym czasie byłam w klinice nadopornego szpitalu przy szpitalu - rok wcześniej w domu, przebiegała ciężką chorobę serca. Córka, u mnie uczyła się muzyki (grała na dwóch instrumentach) - Jak kierowałaś ich losami: Tak w liceum, wykładała katechizm za prof. Koszulk matematyk. w klasie III w konkretnym okresie dała jej dwa z matematyki - jedna dwa daje szansę do zrobienia poprawki, mimo że cała rada pedagogiczna była oburzone, że jego skautki, bo jedna dwa nie miałyby także mieć obrazy myje poprawki, córka chciała zdać egzamin specjalny z tego przedmiotu, ten wyjeżdża do dwóch matematyków w Polanicy, sprawdziła jej wiadomości, i stwierdzili że odpowiednia miała zaocnych braków. Tak Koszulk do mnie powiedział, że musi być ukarać, ale nie potrafiła mnie za. 7-9

i społeczne prace, rosowie, tak jak robili rini.

13/5

17. Czy Twoja rodzina szczyli się tym, że byłeś żołnierzem: *nie mam już rodziny. nigdy się nie ożeniłem*
- tak, bardzo,
  - tak,
  - jest obojętna,
  - nie.

Zilustruj to przykładami:

Nie wiem co myśli córka tak naprawdę bo obecnie jest mocno zamknięta, ale w chwili zdejmowania garnuru mi że nie praktycznie układałam swoje życie i pracy społecznie dla i dalsi.

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechęcią?

Dlaczego tak jest: *Bo wówczas mimo ciężkich warunków materialnych byłam przekonana że mój kraj i moje życie dla ojczyzny i dobra ludzkiego.*

- a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość? *nie*
Chciało być i walczyć i budować i córka

Podaj przykłady:

- b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe? *nie*

Podaj przykłady:

W roku 1954 nie wiele brakowało a byłabym aresztowana za to że wobec personelu przyrzekałam się, że byłam członkinią A.K.

- c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej? *tak*

Podaj przykłady:

13/6

19. Czy Twoja córka /dzisiejsza młodzież/ byłaby ,Twoim zdaniem, zdolna pójść w Twoje ślady, gdyby zaszła tego potrzeba?

Mam nadzieję, że obecna młodzież jest tak wygodnie ubytowana, że nie będzie miała żadnych trudności w tym względzie. Wierzę, że będzie zdolna pójść w Twoje ślady.

20. Podaj:

a/ Ile miałaś lat w chwili mobilizacji: *29 lat*

b/ Jakie miałaś wykształcenie? *średnie*

c/ Gdzie mieszkałaś przed wojną: *wc Smowie*
- miasto stołeczne,
- miasto wojewódzkie,
- miasto powiatowe,
- miasteczko,
- wieś,
- osiedle.

d/ Gdzie mieszkałaś przed mobilizacją?

wc Smowie

e/ Gdzie pracowałaś? *rownie wc Smowie*

f/ W jakim stopniu wojskowym opuściłaś wojsko?

2 rangy, podporucznika i srebrny krzyż Zasługi z mieczami.

g/ Jakie otrzymałaś odznaczenia i kiedy?

21. Czy chciałabyś coś jeszcze od siebie dodać:

[Large handwritten flourish]

[Handwritten signature]

Jeszcze raz dziękuję Ci za udzielenie pomocy w tej pracy.

Tolamier-Dobra, dnia 18.XI 1945
9 675

IV. Korespondencja:

- list Krystyny Smaga do (Irenej Królikowskiej, Warszawa) -
2 dn. 22.X. 1967r. Rep. Org. K. 1, s. 1.

Starym Kopytym
Polanica - Łódź
m.

IV/1

Stanowna Pami

Wzrostem z ogłoszeniem Pami z „Przyjaciółce” w dniu
1960 m. zgłaszam się dla nawiązania kontaktów,
zestem również przebiegiem z B. H. J. m. w Polanicy.

W czasie okupacji niemieckiej należałam do organizacji
niepodległościowej L. W. L. pod pseudonimem „Złotko”
od 1940 r. do 1945 r. - powiatu łódzkiego woj. krako-
wskie. Pełniłam funkcję łączniczki Komendy Obrodo
Łódź, oraz 2-ty plutonu sanitarnego w stopniu
p. pomocnika organizującą zaopatrzenie oddziałów
w lekarstwie i środki opatrunkowe, oraz transport rannych
i żołnierzy oddziałów partyzanckich w polojkach z uciekami
do szpitali w Łodzi i Głogowie.

W roku 1946 ukończyłam pracę Komisji Likwidacyjnej dla
spraw A. K. w Łódzkiej podziemnej zostalam zbrojnym
Krysem Jedności z Mieczem.

Obecnie mieszkam w Polanicy, otrzymałam rentę inwalidzką
po przebytej ciężkiej operacji serca, pracuję w szkole
na pół etatu, ponieważ mam na wydziale trzy małe
półki - jak większość kombatantów korytam się z losami
na każdy dzień. Zawsze terdennie porównuję kontakty

Kopytym Łódź

Polanica - Łódź dnia 22. 7. 67

J. 2387/WSK

242-AK
Limanowa

SMAGA Krystyna
ps. "Ziótko"

v. Wpisy ze źródeł - nazwiskowe karty
informacyjne: 1.

i

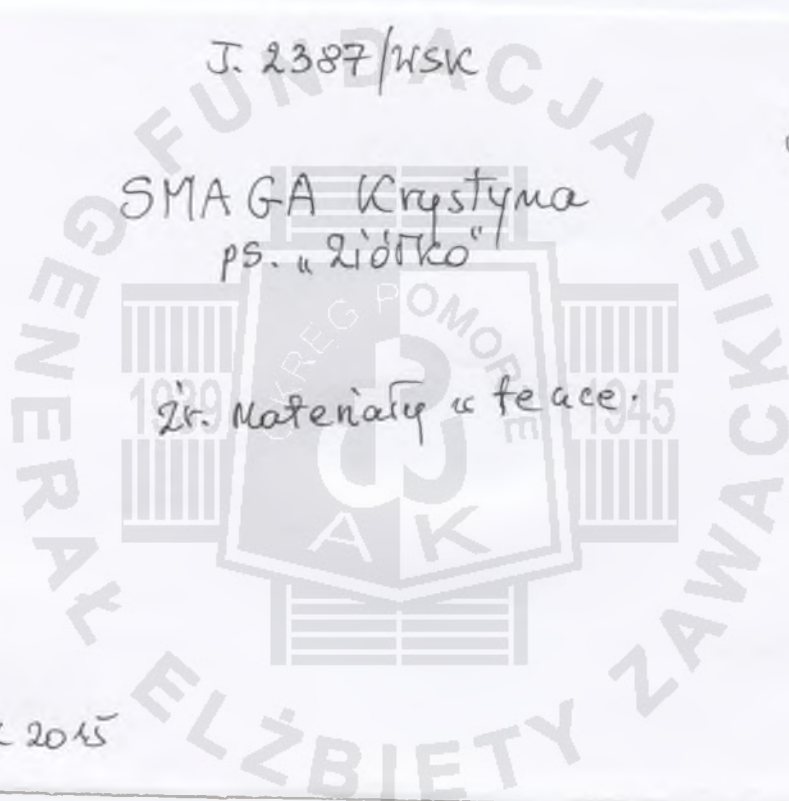
J. 2387/WSK

2W2
AK
d'imanova

SMA GA Krystyna
ps. «Lidko»

Zr. Materiały «Teace»

B. Rojek 2015

SMAGA Krystyna